

TIPURI DE TEXTE

Textul este o succesiune ordonată de cuvinte, propoziții, fraze prin care ni se comunică idei.

- 1. Textul narativ (literar)** – presupune o succesiune de evenimente desfășurate în timp și spațiu.
 - Categoriile gramaticale care au un rol important sunt *verbele* pentru că indică o cronologie a evenimentelor;
 - Timpurile verbale folosite frecvent sunt: *prezentul, perfectul simplu, perfectul compus*;
 - Acțiunea gradată pe momentele subiectului;
 - O înșiruire de evenimente; timp, spațiu; modalitatea de expunere: *narațiunea*;
 - Instanțele narative: *autor, narator, personaj, cititor*;
 - Întrebări pentru a depista tipul de text: ***Cine? Ce face? Unde? Cum? Când? De ce?***

- 2. Textul descriptiv (literar și nonliterar)** – evocă scene, persoane, obiecte, emoții și se concentrează asupra detaliilor descriptive, prezentate obiectiv sau subiectiv de către autor.
 - Este un text în care sunt prezentate informații despre obiecte, personaje, locuri, fenomene ale naturii etc.
 - Descrierea poate apărea atât în *texte literare (tabloul – descrierea unui peisaj, a unor scene din viața social, a unui interior sau a unui obiect etc.; portretul – descrierea fizică și/ sau morală a unui personaj)*, cât și în *texte nonliterare (ghiduri turistice, texte științifice, prezentarea unor produse etc.)*;
 - Categoriile gramaticale relevante sunt: *substantivele* care desemnează obiectul descrierii și părțile acestuia; *adjectivele* care au rolul de a indica felul în care sunt percepute proprietățile obiectului descris; *adverbele* care precizează coordonatele spațiale ale obiectului descris sau ale perspective din care acesta este descris;
 - Timpurile verbale folosite sunt: *prezentul și imperfectul*.
 - Folosită în textele narative, descrierea are rolul unei pauze narative – timpul narațiunii avansează, în timp ce timpul acțiunii stă pe loc.
 - Întrebări: ***Ce este descris? De cine? Cum? De ce?***

- 3. Textul informativ (nonliterar)** – transmite cititorilor idei, modelează înțelegerea, oferă explicații în legătură cu diverse obiecte, fenomene, situații, atitudini ale unor persoane, demonstrează cum se face un lucru, cum funcționează un aparat, cum se fac obiectele etc.;
 - Are ca scop transmiterea unor informații ce privesc date, fapte, fenomene, din realitate;
 - Texte informative sunt considerate știrile, articolele de ziare, textele științifice, textele de tip utilitar (modul de folosirea a unor aparate, rețete culinare, reclamele publicitare, anunțurile, buletinul meteo etc.);
 - Întrebările care ghidează lectura textului informativ sunt: ***Despre ce suntem informați?, Cum suntem informați?; De ce? (în ce scop este transmisă informația)?***
 - În textele informative, emițătorul este o prezență discretă, estompată.

- 4. Textul argumentativ (nonliterar)** – are ca scop convingerea cititorilor în legătură cu un anumit punct de vedere, motiv pentru care scriitorul apelează la diverse strategii retorice:
 - structuri specifice: *ipoteza, argumentarea propriu-zisă/demonstrația, concluzia*;
 - *conectori / structuri sintactice de organizare* (vezi separat *textul argumentativ*);
 - tehnici argumentative: inducția, deducția, enumerația, exemplul, argumentul autorității (un proverb dat ca exemplu, citate);
 - funcția *conativă/persuasivă*; scopul persuasiv (încercarea de convingere);
 - Întrebări: ***Cine argumentează? Ce argumentează?, Pe cine dorește să convingă? Cui i se opune? De ce?***